

CIV
water

Jaarplan 2022

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Impact COVID-19 maatregelen 2021 - 2022	4
1.2. Ontwikkelen hybride lerend systeem water	4
1.3. Integrale aanpak RIF programma's en WVLO en MBO Life Sciences	5
2. CIV Water werken vanuit onze missie en visie	5
2.1. Onze doelstellingen	6
3. Het activiteitenprogramma (2020-2024) 2022	8
3.1. Programma realisatie en herplannen activiteiten	8
3.2. De activiteitenprogramma's 2022	9
4. De in kind bijdrage in uren	12
5. Platform of Vocational Excellence Water – PoVE Water	12
6. Toekomstige ontwikkelingen, ambities en subsidiemogelijkheden	13
8. Het doelgroepenbereik	16
9. De CIV Water organisatie	16
10. Vooruitblik: op zoek naar blinde vlekken	17
11. De CIV Water begroting 2022	18
Bijlage 1 Totaaloverzicht activiteiten 2021 – 2022 – 2023	19
Bijlage 2: Overzicht begrote in kind uren 2022	20
Bijlage 3: Totaaloverzicht bedrijfstrainingen en (onderwijs) modules 2022 spoor Regulier	21

1. Inleiding

'Onze focus voor 2022 'wendbaar vakmanschap ontwikkelen, uitdragen en verankeren!'

Voor u ligt het jaarplan 2022 van CIV Water, waarin wij het activiteitenprogramma beschrijven dat wij uitvoeren om onze strategische agenda 2020-2023 'Education empowers, CIV Water ignites,' te realiseren. CIV Water ignites is de 'mission statement' van CIV Water. Een statement die we afgelopen jaren veelvuldig hebben laten zien in een bijzondere tijd waarin de regelmogelijkheden beperkt waren. Het wendbaar vakmanschap in de praktijk laten zien, zowel binnen CIV Water als bij onze projecten en partners. Met flexibiliteit en innovatief vakmanschap blijven we nieuwe wegen bewandelen en energie brengen om de programma's en de reguliere activiteiten van CIV Water uit te voeren. Voor 2022 is onze focus gericht op het verder uitvoeren van onze programma's vanuit flexibiliteit en samenwerkingsgerichtheid. Onze doelen zijn ambitieus en onze drive is gericht op het ondersteunen van onze klanten om onze gezamenlijke ambities te realiseren.

Als gevolg van de COVID-19 maatregelen hebben onze programma's vertraging opgelopen. In overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW), hebben we een tijdsuitbreiding van een jaar gekregen om onze 'Scale-up programma's' te ontwikkelen en te implementeren. De looptijd van het Scale-up programma duurt tot en met 2024.

Afgelopen periode hebben wij onze programmaplanningen nogmaals herzien en nieuwe acties uitgezet. We gaan ervan uit dat we medio 2022, samen met onze partners, onze programma's weer live gaan uitvoeren. In dit jaarplan wordt de (herziene) planning van onze programma's en activiteiten weergegeven. Daarbij geven we inzicht in de voortgang van onze programma's en de activiteiten die we in 2022 willen gaan uitvoeren. Wat in voorgaande jaren een vanzelfsprekendheid was qua planning en uitvoering, blijft ook in 2022 een week na week verkenning van uitdagingen en mogelijkheden om onze ambities te realiseren.

Met het krachtige CIV Water team werken wij met onze samenwerkingspartners aan de ontwikkeling en implementatie van onze gemeenschappelijke projecten.

Team CIV Water

Pieter Hoekstra

1.1. Impact COVID-19 maatregelen 2021 - 2022

In 2021 is er deels online en deels live uitvoering gegeven aan de vier programmalijnen van het Scale-up programma. Er is gestart met het uitvoeren van de diagnose om het nieuwe onderwijsontwerp te kunnen maken bij verschillende onderwijsteams van MBO Life Sciences (programmalijn 1; het onderzoek naar de ontwikkeling van de hybride leerorganisatie). Als gevolg van de invoering van de COVID-19 maatregelen zal ook, naar verwachting, in 2022 een groot deel van onze projecten online worden ingevuld. Het is goed te realiseren dat het online uitvoeren van onze programma's, naast een vertraging in de uitvoering, ook impact heeft op de implementatie en de succesvolle uitrol van onze programma's.

1.2. Ontwikkelen hybride lerend systeem water

Om het hybride lerend systeem Water verder te ontwikkelen worden betrokkenen (ontwikkelteams, management, stakeholders) begeleid en geadviseerd vanuit het hybride gedachtegoed. Deze samenwerking is erop gericht leeromgevingen te creëren waarin de samenwerking tussen onderwijs, bedrijven en onderwijspartners centraal staat en het leren en werken te verbinden in een multidisciplinaire en interprofessionele leeromgeving. Praktijkgericht onderzoek is verweven met de ontwikkelingen in de praktijk. Er wordt beoogd om het volgende te ontwikkelen; een 'hybride lerend (eco)systeem waarin bedrijven en scholen samenwerken in nog te ontwikkelen leer- en ontwikkelconstructies' en 'dynamische en inspirerende leeromgevingen creëren waar meerdere actoren participeren, samenwerken, innoveren en leren'. Het vraagstuk voor deze leeromgevingen ligt daarbij in de maatschappij, waar de watersector zich ontwikkelt en waar wendbaar vakmanschap steeds belangrijker wordt: nu meteen en toekomstbestendig. (zie plan van aanpak CIV Water, opschaling naar een Hybride Lerend Systeem)

Het programma is gestart met een verkennend onderzoek, uitgevoerd door kennispartner 'de Leermeesters'. Hierbij wordt samengewerkt met het lectoraat Beroepsonderwijs, Kenniscentrum Leren en Innoveren, Hogeschool Utrecht (in persoon van Ilya Zitter, lector Leeromgevingen in het beroepsonderwijs). Op dit moment wordt gewerkt aan het uitvoeren van diagnoses, grensanalyses en het begeleiden van onderwijsteams om ontwikkelingen in de praktijk verder vorm te geven. Het accent ligt hierbij op het praktijkgericht onderzoek.

De resultaten van dit onderzoek zijn input voor het vervolg van de programmalijnen 2, 3 en 4. Eind januari wordt het vervolg opgestart. Het is belangrijk te vermelden dat geplande onderzoeken, grotendeels digitaal, uitgevoerd gaan worden in de onderwijsteams samen met studenten en bedrijven. In de coronaperiode zijn de voorbereidingen getroffen voor alle programma's (Regulier, Scale-up en PoVE Water), zodat we, zodra de COVID-19 maatregelen geminimaliseerd worden, een 'vliegende' start kunnen maken.

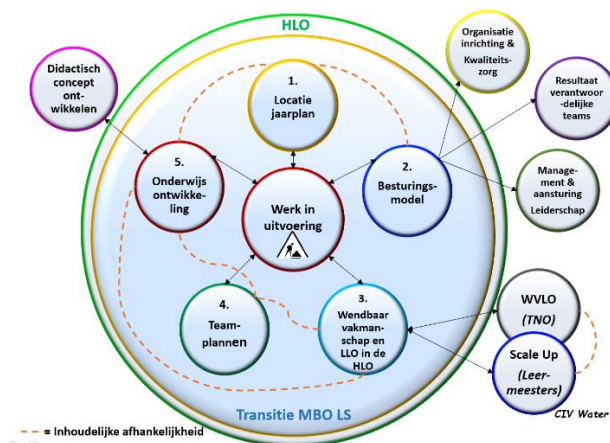
De uitvoering van het Scale-up programma betreft het ontwikkelen van een hybride leeromgeving waar MBO Life Sciences een knooppunt in is. Deze ontwikkeling wordt grotendeels bij MBO Life Sciences uitgevoerd en in samenwerking met docenten en bedrijvenpartners vormgegeven. Gezien de impact van de COVID-19 maatregelen bleek het inrichten van de ontwikkelteams en het delen van kennis een (digitale) uitdaging. Dit betekent dat we de originele programmaplanning functioneel hebben omgebouwd.

1.3. Integrale aanpak RIF programma's en WVLO en MBO Life Sciences

Het resultaat van samenwerken beoogt altijd meer dan de som der delen te zijn! Vanuit deze visie hebben we met het RIF programma Wendbaar Vakmanschap in Lerende Organisaties Food (WVLO) de samenwerking geïntensiveerd. Onze beide programma's hebben tot doel MBO Life Sciences te ondersteunen in de ontwikkeling van de hybride leerorganisatie gericht op wendbaar vakmanschap. Beide programma's zijn van grote invloed op de aandachtsgebieden, zoals geformuleerd vanuit de 'Whole School Approach' benadering van MBO Life Sciences.

Figuur 1. Aandachtsvelden Whole School Approach

De implementatie van de Scale-up programma's en het WVLO-programma vindt op de verschillende aandachtsvelden van de 'Whole School Approach' plaats. Om het eindresultaat, de operationele hybride leeromgeving, te behalen, worden de onderwijsteams begeleid in het werken als resultaatverantwoordelijke teams. De totale implementatie kan alleen succesvol zijn als op de verschillende ontwikkelgebieden integraal wordt samengewerkt door de samenwerkingspartners.

Figuur 2. Ontwikkelgebieden integrale samenwerking

2. CIV Water werken vanuit onze missie en visie

CIV Water beweegt zich in een samenleving die in transitie is en waarin waarden als duurzaamheid, maatschappelijke waardecreatie en persoonlijke groei steeds belangrijker zijn. Deze ontwikkelingen raken ook de watersector en haar vakmensen.

Onze missie

Het optimaal bedienen van de watersector op het gebied van scholings- en ontwikkelvraagstukken door vanuit vernieuwend onderwijs in co-creatie te werken aan de ontwikkeling van excellente vakmensen in en voor de sector.

Onze visie

Wij werken vanuit de gedachte dat er een nieuwe manier van scholing noodzakelijk is om mensen tot de benodigde duurzaam inzetbare vakmensen op te leiden. Hiervoor initiëren wij passende onderwijsinnovaties die volledig in co-creatie tussen onderwijs en werkveld tot stand komen.

Onze visie is dat alle waterprofessionals optimaal toegerust moeten zijn om zowel persoonlijk als in het belang van de sector in deze transitie mee te gaan. De kernbegrippen waar we ons op richten zijn leven lang ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid, waarbij we persoonlijke groei samen laten komen met ontwikkeling van kennis en vaardigheden.

2.1. Onze doelstellingen

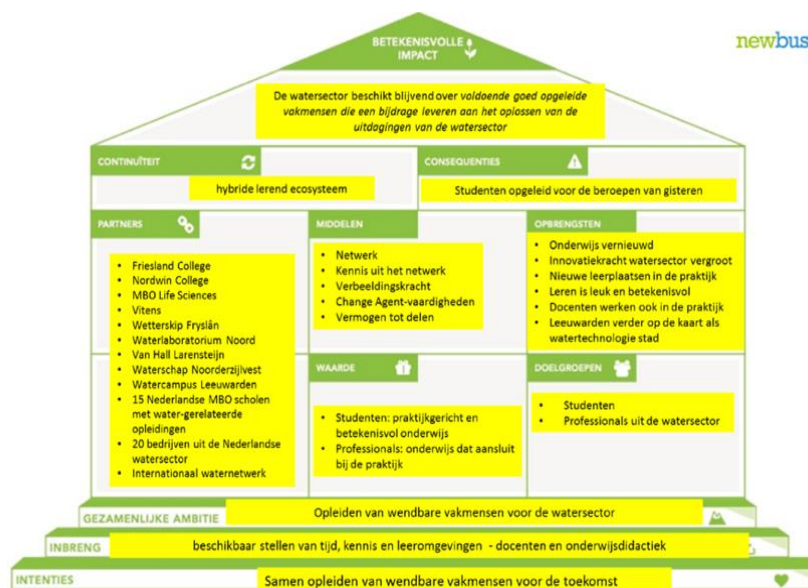
Onze doelstellingen voor de periode 2020-2024 om onze missie te realiseren zijn:

1. Het promoten van de watersector, zodat de sector voldoende vakmensen aantrekt.
2. Het innoveren en versterken van het reguliere onderwijs en het participeren in de ontwikkeling van het concept Leven Lang Ontwikkelen in onderwijs en bij de bedrijvenpartners om te voorzien in de behoefte van duurzaam inzetbare vakmensen in de watersector.
3. Intensivering van de samenwerking binnen het bestaande netwerk om maximaal effect van onze activiteiten te realiseren.
4. Opschaling van het netwerk naar een internationale context.

Onze doelstellingen zijn gericht op het aantrekken van nieuwe medewerkers en het in ontwikkeling brengen van mensen die al werkzaam zijn in de watersector. Vanuit de gedachte dat het maatschappelijk effect en de sociale duurzaamheid van onze activiteiten evenveel wegen als het genereren van inkomsten, werken we met een zogeheten Purpose Case als businessmodel. **business model canvas.*

Het Business Model Canvas is een visueel format dat uit negen bouwstenen bestaat en het bedrijfsmodel in kaart te brengt. Het businessmodel is gericht op het creëren van impact in maatschappelijke betrokkenheid. Het businessmodel is uitgewerkt in de Purpose Case CIV Water.

De Purpose Case CIV Water

Figuur 3. Purpose Case CIV Water

NB! In 2022 zullen we deze Purpose Case herijken en waar nodig aanpassen aan veranderde perspectieven.

Partners

De initiatiefnemers en samenwerkingspartners van CIV Water zijn: Friesland College, Aeres College, MBO Life Sciences, Vitens, Wetterskip Fryslân, Waterlaboratorium Noord, Van Hall Larenstein, Waterschap Noorderzijlvest, WaterCampus Leeuwarden, vijftien Nederlandse mbo-scholen met watergerelateerde opleidingen, ruim twintig Nederlandse bedrijven uit de watersector en het internationaal waternetwerk.

Intenties

Watersector: De gemiddelde leeftijd in de watersector is hoog. De komende jaren gaan er heel veel ervaren vakmensen met kennis van zaken met pensioen. De sector heeft niet alleen nieuwe vakmensen nodig, maar ook alle ervaringskennis van de mensen die vertrekken moet worden overgedragen, zodat deze voor de sector behouden blijft.

Onderwijs: In een snel veranderende wereld moeten scholen continu en intensief blijven samenwerken met de watersector. Alleen stages en gastcolleges zijn niet voldoende om de juiste vakmensen op te leiden. De scholen willen intensief met de sector samenwerken om met het onderwijs aan te sluiten bij de hedendaagse praktijk van de watersector.

Inbreng

Watersector: Het beschikbaar stellen van tijd, kennis en leeromgevingen

Onderwijs: De docenten en onderwijsdidactiek

Gezamenlijke ambitie

De gezamenlijke ambitie van de partners van CIV Water is om meer wendbare vakmensen voor de watersector op te leiden. Dit kunnen zowel mbo-studenten zijn die van school komen als professionals die al in waterbedrijven werken en extra scholing krijgen, zodat ze zijn voorbereid op de uitdagingen van morgen.

Doelgroepen

Het CIV Water bedient drie doelgroepen: docenten, studenten en professionals uit de watersector, toeleverende- en de toepassingsector.

Waarde

CIV Water is ook van waarde voor professionals uit de watersector: ze kunnen meedoen aan onderwijsprogramma's die aansluiten bij hun dagelijkse werk, waardoor ze nieuwe kennis en vaardigheden opdoen en soms ook een mbo-diploma of certificaat behalen.

Opbrengsten

CIV Water realiseert verschillende financiële en niet-financiële opbrengsten. Er komen niet alleen studiebijdragen binnen, ook het onderwijs van de partnerscholen vernieuwt, er komen nieuwe plaatsen bij waar in de praktijk geleerd kan worden. Het leren wordt op deze manier leuker en meer betekenisvol, niet alleen voor studenten, maar ook voor docenten. Zij maken de praktijkvoorbeelden zelf mee, waardoor het voor hen makkelijker en leuker wordt om de theorie naar de praktijk te vertalen. Met de samenwerking ontstaat in Noord-Nederland een nieuw lerend ecosysteem voor water waardoor innovaties van de watersector sneller geïmplementeerd kunnen worden. Ook straalt de samenwerking positief af op het imago van Leeuwarden als watertechnologiestad.

Middelen

Om in gezamenlijkheid voldoende wendbare vakmensen voor de watersector op te leiden zijn een goed netwerk, de kennis uit het netwerk en het vermogen tot delen door alle partners essentieel. Daarnaast zijn verbeeldingskracht en andere Change Agent-vaardigheden nodig om de samenwerking vorm te geven en uit te bouwen.

Consequenties

Deze samenwerking is nodig om het opleiden in en met de praktijk te kunnen realiseren. Als dit niet gebeurt, worden de studenten opgeleid voor de beroepen van gisteren, verliest de watersector veel ervaringskennis doordat grote groepen vakmensen met pensioen gaan en zijn er onvoldoende vakmensen beschikbaar om de water-uitdagingen van de toekomst het hoofd te bieden.

Continuïteit

De continuïteit van CIV Water bestaat uit twee bouwstenen:

1. Een hybride lerend ecosysteem waarin alle betrokkenen elkaar weten te vinden én van elkaar te leren, ook zonder tussenkomst van CIV Water. Hybride leeromgevingen fungeren als knooppunten in dit lerende ecosysteem.
2. Het concept van wendbaar vakmanschap dat gebruikt wordt om het hybride onderwijs binnen het lerende ecosysteem vorm te geven.

Impact

De impact-droom van CIV Water is dat de watersector nu en in de toekomst over voldoende goed opgeleide vakmensen beschikt die een bijdrage leveren aan het oplossen van de uitdagingen in de watersector.

3. Het activiteitenprogramma (2020-2024) 2022

In de uitvoering van onze activiteitenprogramma's passen we een geïntegreerde projectaanpak toe waarbij de projecten die we uitvoeren meerdere of zelfs alle pijlers raken. Met deze werkwijze bereiken we een maximale synergie tussen onze projecten waarmee we de kwaliteit bevorderen en een breder bereik in het partnernetwerk realiseren. Hieronder worden de deelprojecten per pijler beschreven, voor een totaaloverzicht zie bijlage 1.

3.1. Programma realisatie en herplannen activiteiten

De uitvoering van onze programma's heeft aanzienlijke vertraging opgelopen als gevolg van de coronamaatregelen waar onze maatschappij mee te maken heeft gekregen. Concreet betekent dit dat we in 2021 hard gewerkt hebben aan onderwijsvernieuwing en het opzetten van de Scale-up programmaliijnen 2, 3 en 4, contacten met MBO Life Sciences om ontwikkelde plannen van aanpak te toetsen en aan te sluiten op de onderwijsplanning en de organisatie ontwikkelplannen van MBO Life Sciences. Er is een start gemaakt met het introduceren van het gedachtegoed werken in een hybride leeromgeving in de onderwijsteams. In 2022 worden de onderwijsteams actief betrokken in het uitwerken van de ontwikkelgebieden.

Als gevolg van deze vertraging hebben we een nieuwe activiteitenplanning gemaakt die hieronder gepresenteerd wordt.

Mogelijke risico's en vertragende omstandigheden

- Mogelijk nieuwe coronamaatregelen.
- Het organisatie ontwikkeltraject MBO Life Sciences (ontvlechten en vernieuwde samenwerking).
- De impact van het fusietraject, Friesland College en Friese Poort, op de onderwijsteams.

3.2. De activiteitenprogramma's 2022

Figuur 4. De pijlers en programma's van CIV Water

Ons activiteitenprogramma baseren we op de drie volgende pijlers:

1. **Het onderwijs:** Innovatie en Versterken
2. **Het partnernetwerk:** Opschaling en verdiepen van het netwerk en de netwerkactiviteiten
3. **De watersector:** Promotie van de watersector om de sector meer op de kaart te zetten

Ad 1. Het onderwijs: Innovatie en Versterken

Het komende jaar wordt verder gebouwd aan het ontwikkelen en bouwen van de hybride leeromgeving (HLO) binnen de WaterCampus (Figuur 5). Onze activiteiten zijn gericht op het ontwerpen van nieuwe, flexibele onderwijsvormen, waarin we de huidige invulling van de verdere hybridisering van de leeromgevingen doorontwikkelen en verder professionaliseren. Hierbij baseren we ons op de gepubliceerde theorieën over hybride leeromgevingen en onze ervaringen van de afgelopen jaren. Bij het ontwikkelen van nieuwe leervormen in leeromgevingen, leerarrangementen en hybride onderwijs, werken we nauw samen met de Leermeesters, lectoraat Beroepsonderwijs (Ilya Zitter - Kenniscentrum Leren en Innoveren, HU) en het practoraat Leven Lang Ontwikkelen (LLO) van Marco Mazereeuw (FC ROC). Met deze verbinding werken we aan onze visie op een hybride lerend systeem, herijking van bestaande praktijkgestuurde onderwijsvormen en een bijbehorende inventarisatie van het huidige leerpotentieel binnen de WaterCampus. De activiteiten van CIV Water worden ontwikkeld en uitgevoerd in nauwe samenwerking met de bedrijven en partnerorganisaties om zo goed mogelijk aan te sluiten op ontwikkelingen in de dagelijkse praktijk. Op deze manier is het mogelijk om innovaties snel op te nemen in de trainingen en modules die we aanbieden in de leerwerkplaatsen, bedrijfstrajecten en onze challenges.

De resultaten die we behalen worden gedeeld in de digitale leeromgeving van de Hybride Learning Community. Met een op te leveren matchmaking tool kunnen we daarbij op het gebied van kennisvraagstukken vraag en aanbod uit onderwijs en werkveld optimaal aan elkaar koppelen. We zijn betrokken bij de doorlopende leerlijn met de hogescholen in Leeuwarden op het terrein van watertechnologie. Als basis hiervoor levert CIV Water een visiedocument voor het inrichten van flexibel onderwijs.

Tijdens het maken van deze diagnose is de verbinding gemaakt met bedrijven. In 2022 wordt deze netwerkverbinding verder onderzocht naar structureel partnerschap.

Nr.	Pijler 2: Partner netwerk, opschalen en Verdiepen	2021												2022												2023											
		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
24	Hybride Leeromgeving WaterCampus																																				
25	Ontwerpverzoekstuk HL: nieuwe partners																																				
26	Leerwerkplaats (modules/trainingen)																																				
27	Operationeel platform HL Community																																				
28	Digitale leeromgeving: landelijke ontsluiting																																				
29	Onderzoeksrapport internationale best practices																																				
30	Traineeship techniek																																				

Kleurcodes programmalijnen (PL):

PL1
  PL3

PL2
  PL4

Voorbereidende en afrondende activiteiten (PL):

PL1
  PL3

PL2
  PL4

Figuur 6. (Herziene)activiteiten planning 2021 – 2022 pijler 2

De beoogde resultaten 2022

- Een kaart van bedrijven, contacten en mogelijkheden vertaald naar activiteiten.
- Een overzicht van concrete afspraken tussen bedrijven en onderwijs gericht op het dichterbij elkaar brengen van onderwijs en bedrijfsleven.
- Het ontwikkelen en inrichten van de leerwerkplaats.

De deelprojecten 24 tot en met 30 zijn gericht op het breed ontsluiten van de ontwikkelde kennis en praktijken zoals beschreven in de projecten onder pijler 1. Functionele uitbreiding van het netwerk met nieuwe partners en landelijke kennisdeling via digitale platforms verbetert de kwaliteit van de activiteiten en draagt bij aan verduurzaming. Daarnaast draagt het bestaan van een sterk kennisnetwerk bij aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de watersector (zie ook pijler 3). Een nieuwe activiteit betreft het traineeship techniek, waarbij bestaande en nieuw te werven bedrijven, in hybride leervorm, vanuit verschillende leerprocessen gaan samenwerken om in een gezamenlijk trainee-programma nieuwe doelgroepen kennis te laten maken met het hybride lerend systeem water.

Ad 3. De watersector: Promotie van de watersector om de sector meer op de kaart te zetten

Ook in 2022 investeren we in de promotie van de watersector. Naast het onderhouden van onze website, digitale communicatiekanalen en uitwisselingsfora, zijn we aanwezig bij of organiseren we zelf evenementen. Om jongeren te enthousiasmeren voor de watersector organiseren we, naast (internationale) stages ook de waterweek en carrièredagen, waarin mbo-opleidingen kennismaken met de verschillende aspecten en onderdelen die de sector rijk is. Hier ontmoeten jongeren en ervaren medewerkers elkaar om samen te leren binnen de nieuwe hybride leervorm. Ook het beschikbaar stellen van kennis en het stimuleren van kennisuitwisseling draagt bij aan de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van de watersector. Speerpunt voor het komende jaar in de promotie is de voorlichting voor het voorbereidend onderwijs en de potentiële zij-instromers (werving nieuwe doelgroepen). Daarbij hebben we met onze vertegenwoordiging in bijvoorbeeld het Mobiliteitsnetwerk Noord-Nederland een arbeidsmarktplatform beschikbaar waarin we de zij-instroom naar de watersector kunnen promoten en onze expertise ten aanzien van het in ontwikkeling brengen van medewerkers kunnen delen.

excellente vakmensen. Daarnaast is onze focus, samen met de partners, gericht op het uitwisselen van studenten en docenten en het organiseren van een internationale projectweek. In 2021 is een nieuwe Erasmus+ aanvraag geschreven voor het vervolg van PoVE Water. Doel is om nog vier jaar financiering te ontvangen voor het verduurzamen van het samenwerkingsplatform.

6. Toekomstige ontwikkelingen, ambities en subsidiemogelijkheden

De ambitie van CIV Water blijft onverminderd gericht op het creëren van nieuwe mogelijkheden om onderwijs en bedrijven te verbinden in de meest brede vorm. Vanuit onze ambities de faciliteiten creëren die het mogelijk maken nieuwe wegen te bewandelen. Deze mogelijke toekomstige ontwikkelingen en subsidiemogelijkheden willen we hieronder beschrijven vanuit de pijlers van CIV Water.

De ambities van CIV Water zijn en blijven gericht op:

- o De verbinding van bedrijven, partnerorganisatie en onderwijs.
- o De vernieuwing van onderwijs.
- o Het ontginnen van nieuwe markten in samenwerking met onze partners.
- o Het bijdragen aan voldoende en goed opgeleide vakmensen.

De reguliere activiteiten van CIV Water

Het ontwikkelen van een meerjarenprogrammering ten behoeve van onze klanten:

- o Wetterskip Fryslân
- o Vitens - Wining & Zuivering en Netbeheer en Levering
- o Vitens en WLN (Analist van de Toekomst)

De Scale-up naar de hybride leeromgeving

Deze programma's en financiering worden in 2024 afgerond. Bij de uitvoering van deze programma's ligt primair de focus op de opleidingen van MBO Life Sciences. Onze ambitie is deze programma's verder uit te rollen naar Friesland College Techniek en Technologie. Aanvullende financieringsmogelijkheden worden hierbij onderzocht.

Het ontwikkelen van opleidingsprogramma's voor zij-instromers

Gelet op de demografische ontwikkelingen in Noord-Nederland is de verwachting dat het studentenaantal zal dalen. In het voorzien van de behoefte aan meer technisch personeel in de watersector moet worden gekeken naar een andere doelgroep. Hierbij zijn zij-instromers uit krimpsectoren een mogelijke doelgroep. Uit de ervaringen met het opleidingstraject Procescontroller en Procestechnicus van Vitens hebben we geleerd dat hierin een goede rol is weggelegd voor CIV Water. Dit willen we in 2022 verder verkennen, evenals de financiële ondersteuningsmogelijkheden.

We richten ons op het verder ontwikkelen van:

- o Modulaire aanpak basisopleiding gericht op techniek
- o Modulaire aanpak specialistische opleiding gericht op de centrale taak

Het Procescontroller en Procestechnicus van Vitens traject is modulair opgebouwd met een basis en specialisme, gericht op drinkwater. In het vervolg willen we ook andere bedrijven hieraan toevoegen, zoals FrieslandCampina en Lamb Weston. Deze bedrijven hebben een ander specialisme, maar de techniek is gelijk. Hiermee kunnen we meerdere bedrijven koppelen aan één opleiding zij-instromers.

De Internationale activiteiten van CIV Water (PoVE Water)

- CIV Water heeft een vervolgsubsidie aangevraagd voor de verdere ontwikkeling van borging van de PoVE Water (Platform of Vocational Excellence) activiteiten. Bij een toekenning wil de Provincie Fryslân bijdragen aan de uitvoering van het programma.
- Het 'Water4all' programma.
In dit programma (is toegekend) heeft CIV Water de lead voor het ontwikkelen van initiatieven op mbo-niveau (VET). In 2022 wordt hiervoor met de deelnemende partners een plan opgezet hoe dit verder vorm te geven. Dit plan leidt tot een nieuwe subsidie aanvraag. Dit traject is aanvullend aan de PoVE Water Scale-up.
- De 'Strategic Partner Alliances'.
Dit is een Europees project waarin we de samenwerking (bij toekenning in 2023) met Denemarken, Spanje en Roemenië op het terrein van onderzoeksvaardigheden voor mbo'ers gaan ontwikkelen. Door samenwerking met hbo-studenten op de thema's water en bodem en met name in de combinatie willen we de mbo' er ontwikkelen. Het is een samenwerking tussen partners van de PoVE Water en Urban Greening (Yuverta).

Subsidie - financieringsmogelijkheden

- Het Just Transition Fund (JTF) heeft als hoofddoel om regio's en mensen in staat te stellen om te gaan met de sociale, economische en milieueffecten van de transitie naar een klimaatneutraal Europa. Het fonds financiert diversificatie en modernisering van de plaatselijke economie en verzacht de negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Oftewel het bij- en omscholen van medewerkers uit de traditionele energiesector naar een duurzame energievorm. Waterenergie kan hierin een rol spelen. De JTF gelden zijn bedoeld voor het noorden van Nederland met de provincie Groningen als leadpartner. De Provincie Fryslân is leidend in deze subsidiemogelijkheid. CIV Water kan samen met FC ROC Talent en Techniek een rol spelen in het opleiden van mensen en het vinden van geschikte werkplaatsen.
- Het Nationaal Groeifonds investeert samen met initiatiefnemers in projecten die zorgen voor economische groei op langere termijn. Het Groeifonds geeft ruimte om te blijven investeren in bijvoorbeeld gezondheidszorg, onderwijs en maatregelen tegen klimaatverandering.
  - ✓ CIV Water is meegenomen in de Groeifonds-aanvraag vanuit de WaterCampus en de doorontwikkeling van de doorlopende leerlijn.
  - ✓ CIV Water kan aanspraak maken op de Groeifonds-aanvraag van #Wijzijnkatapult. Deze aanvraag wil succesvolle PPS'en (zoals CIV Water) financieel ondersteunen bij een verdere groei.

7. Toekomstverkenning bedrijfstrainingen

CIV Water richt zich op innovatie en vernieuwing. Essentieel is te blijven kijken naar nieuwe markten en ontwikkelingen in het bedrijfsleven om studenten in meest brede zin te faciliteren in de ontwikkeling naar wendbare vakmensen.

Het opleidingstraject Procescontroller en Procestechnicus van Vitens hebben wij in 2021 samen met Stichting Wateropleidingen zeer succesvol uitgevoerd. Een groep nieuwe medewerkers, veelal zij- instromers, is in een jaar klaargestoomd om zelfstandig bij Vitens aan de slag te gaan. De combinatie van theorie en het in ontwikkeling brengen van nieuwe medewerkers, gericht op wendbaar vakmanschap, is daarvoor verantwoordelijk. Het onderwijsmodel is opgebouwd uit een gemeenschappelijk deel, gericht op algemene technische kennis en een specialisatie per vakgebied.

Deze werkwijze kan worden vertaald naar een modulair onderwijsmodel gericht op verschillende doelgroepen. Doelgroepen als zij-instromers, omscholing en bijscholing. Daarnaast zien we mogelijkheden om aan te sluiten bij andere bedrijfssectoren. Zo wordt er in de voedingsindustrie (FrieslandCampina of Lamb Weston) ook gewerkt met productiewater. Gemeenschappelijk op het terrein van techniek en de specialisatie richting de sector. Hiermee maken we een nieuwe stap van vraag- naar aanbodgericht.

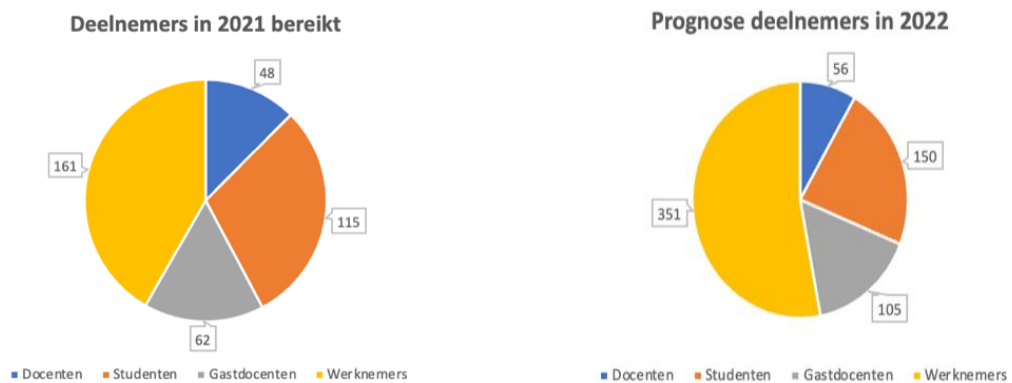
In samenhang met bovenstaande beelden gaan we onderzoeken hoe de bedrijfstrainingen een officiële mbo- of hbo-erkenning kunnen krijgen. Nu ontvangen deelnemers een certificaat, maar geen erkend diploma. Via de organisatie NLQF (www.nlqf.nl) zijn er mogelijkheden om de opleidingen ingeschaald te krijgen op niveau van mbo (niveau 3/4) of hbo (niveau 5/6). Hiermee wordt hybridisering in gang gezet vanaf de werkkant, zodat niet alleen vanuit onderwijskant, maar ook vanuit de bedrijvenkant aan hybridisering wordt gewerkt. Ook hiermee kan de ontwikkeling van een hybride lerend (eco)systeem mogelijk worden aangejaagd. Hiermee krijgen de opleidingen een waardering waarmee deelnemers verder kunnen in hun persoonlijke ontwikkeling.

8. Het doelgroepenbereik

In 2020 zijn we gestart met het inventariseren van de door CIV Water bereikte doelgroepen, uitgedrukt in aantallen. De doelgroepen zijn gecategoriseerd naar studenten (bol/bbl), docenten mbo, deelnemers bedrijfstrainingen en gastdocenten (bol/bbl/bedrijfstrainingen).

In onderstaande grafiek presenteren we de aantallen bereikte doelgroepen in 2021 en de prognose voor 2022. In de voortgangsrapportages aan de Raad van Advies wordt de actuele stand aangegeven. In de bijlage staan de trajecten waarop de prognose is gebaseerd.

Er is sprake van een aanzienlijke toename van het aantal deelnemers dat bereikt is.

Nu de COVID-19 maatregelen tot het verleden behoren kan het onderwijs weer fysiek in de praktijk worden toegepast en wordt het maken van praktijk verbindingen weer mogelijk.

Uiteraard krijgen de goede ervaringen met het afwisselen van digitaal en fysiek onderwijs uit de coronaperiode een plaats in de samenwerkingstrajecten.

9. De CIV Water organisatie

Het CIV Water team bestaat uit 5,2 fte, verdeeld over acht personen. Aan de programma's zijn docenten van MBO Life Sciences en Van Hall Larenstein direct gekoppeld aan het team. Met beide scholen zijn afspraken gemaakt over de inzet of op basis van in kind uren of tegen betaling. Voor de uitvoering van activiteiten worden de docenten van partnerscholen en praktijkexperts van partnerbedrijven op in kind basis betrokken.

o Pieter Hoekstra	Programmamanager (0,8 fte)
o Edde Damstra	Projectleider programmalijnen RIF (0,6 fte)
o Johanna Wijtsma	Coördinator Waterschappen (0,6 fte)
o Sanne Ligthart	Communicatie en marketing (0,8 fte)
o Petra van den Berg	Coördinator drinkwaterbedrijven en financiën (0,8 fte)
o Mannie Mulder	Projectondersteuning RIF (0,6 fte)
o Thathit Puspitodewi	Projectondersteuning internationaal (0,8 fte)
o Marco Verkaik	CEW docent (0,2 fte)

10. Vooruitblik: op zoek naar blinde vlekken

De vooruitzichten voor 2022 geven aanleiding te geloven dat we de uitvoering van projecten en onderwijstrajecten weer fysiek mogen uitvoeren. Afgelopen jaar hebben we een gemengde vorm ervaren van fysiek en digitaal samenwerken met onze partners. Deze gemengde vorm zal zeker in de toekomst blijven bestaan. Maar voor de praktische mbo'er is het fysiek leren 'de vorm' waarin de student zich optimaal ontwikkelt of kan ontwikkelen.

Het vormgeven van een hybride leeromgeving is mensenwerk. Mensen die het vormgeven en mensen die met de vorm gaan werken. Dat dit een gezamenlijk proces is wat wordt doorlopen, is zowel een gegeven als een bijzondere uitdaging. Zeker als de afleiding van de dagelijkse hectiek op de loer ligt. Deze uitdagingen zijn we samen met de collega's van MBO Life Sciences aangegaan en bij de start van 2022 lijken alle seinen op groen te staan. Dit geeft nieuwe energie voor de implementatie van de hybride leeromgeving.

Een prachtige ontwikkeling is dat er door de studenten van MBO Life Sciences een initiatief is gestart die invulling geeft aan het hybride samenwerken en leren. Het Milieuadviesbureau, voor en door studenten, heeft als doel om praktijkopdrachten op te halen en deze door medestudenten te laten uitvoeren. Van buiten naar binnen kijken en leren. Dit sluit uitstekend aan bij de opdracht van CIV Water en werken we samen vanuit het WaterCampus gebouw. Voor komend jaar de ambitie om het Milieuadviesbureau te helpen vormgeven tot een duurzaam onderdeel van MBO Life Sciences.

Afgelopen jaar zijn er weer verschillende projecten en trainingen uitgevoerd. Te veel om op te noemen, maar er is één die ik eruit wil halen. Het traject Procescontroller en Procestechnicus is in samenwerking met Stichting Wateropleidingen vormgegeven geeft een nieuwe dimensie aan het opleiden. Deze opleidingen zijn gericht op de doelgroep zij-instromers die zich binnen een jaar kunnen ontwikkelen tot vakbekwaam medewerkers. In de samenwerking met Wateropleidingen is een mooie rolverdeling die de kwaliteit en het resultaat verhoogt, te weten Wateropleidingen met inhoudelijke kennis en CIV Water met kennis van het in ontwikkeling brengen van mensen. De berichten over het succes van deze training gaan in de drinkwatersector rond en bieden kansen op vervolg bij andere drinkwaterbedrijven. En dit in samenwerking met Stichting Wateropleidingen.

In 2021 hebben we de pilot Platform of Vocational Excellence (PoVE Water), ons internationale project, afgerond. Ondanks COVID-19 is het ons gelukt om in september een internationaal project water te organiseren in Leeuwarden waarin studenten en docenten uit Malta, Letland en Tsjechië met MBO Life Sciences studenten samenwerken aan watervraagstukken. Dat was een fantastische week en dat smaakt naar meer, veel meer. Deze (levens)ervaring wil je elke student bieden. Daarom hebben we voor 7 september een nieuwe aanvraag ingediend voor de komende 4 jaar. Doel is om dit netwerk een vervolg te geven en te verduurzamen.

Het komende jaar zitten we in het 9^e levensjaar van CIV Water en tevens halverwege de Scale-up fase van onze programma's. Dit betekent dat we in juni een midterm review gaan beleven. Door ervaren reviewers wordt de balans opgemaakt tussen de gestelde doelen en de geleverde prestaties om de vervolgstappen te kunnen zetten. Anders dan in het verleden is hier sprake van een collegiale toetsing met input voor de op te leveren rapportage. Het is altijd goed om vreemde ogen te laten kijken naar wat jij als gewoon en normaal veronderstelt. Het is een mooie uitdaging om samen op zoek te gaan naar blinde vlekken.

Pieter Hoekstra, programmamanager CIV Water

11. De CIV Water begroting 2022

	Totaal	Regulier	Scale-up	PoVE
Begroting 2022 (bedragen in €)	Begroting 2022	Begroting 2022	Begroting 2022	Begroting 2022
BATEN				
Bedrijfsopleidingen	125.000	125.000	-	-
WAP Subsidie Provincie Fryslân	50.000	50.000	-	-
Scale-up subsidie	204.000	-	204.000	-
Scale-up bijdrage Provincie Fryslân	-	-	-	-
Scale-up bijdrage Partners bedrijfsleven	100.000	-	100.000	-
Scale-up bijdrage Partners Onderwijs	10.000	-	10.000	-
VET programma subsidie	50.000	-	-	50.000
In kind bijdragen	395.660	112.420	227.030	56.210
Totaal baten	934.660	287.420	541.030	106.210
LASTEN				
<i>Algemene lasten</i>				
Management en ondersteuning	130.000	20.000	95.000	15.000
In kind bijdragen partners	59.349	16.863	34.055	8.432
Inhuur externe deskundigheid	46.701	11.701	30.000	5.000
Materiële kosten	30.000	5.000	20.000	5.000
Reis- en verblijfskosten	12.000	1.000	1.000	10.000
	278.050	54.564	180.055	43.432
<i>Uitvoeringslasten</i>				
Personeelslasten	162.000	41.000	106.000	15.000
In kind bijdragen partners	336.311	95.557	192.976	47.779
Inhuur externe deskundigheid	195.000	15.000	175.000	5.000
Materiële kosten	50.000	15.000	30.000	5.000
Reis- en verblijfskosten	12.000	1.000	1.000	10.000
	755.311	167.557	504.976	82.779
Totaal lasten	1.033.361	222.121	685.030	126.210
Resultaat	-98.701	65.299	-144.000	-20.000

Toelichting

Het gepresenteerde begrotingstekort wordt gedekt uit de reserve van CIV Water (€ 662.800,-)

Bijlage 2: Overzicht begrote in kind uren 2022

Bedrijfsleven	Regulier	Scale-up	PoVE	Totaal
Vitens	420	120	60	600
Wetterskip Fryslan	329	94	47	470
WLN (<i>wordt 300 uur</i>)	210	60	30	300
NZV	210	60	30	300
CEW	210	60	30	300
Wetsus	210	60	30	300
WAC	350	100	50	500
Lamb Weston	35	10	5	50
Biotrack	35	10	5	50
Wafillin	35	10	5	50
New Business Lab	21	6	3	30
Waterkennisbank	28	8	4	40
Leermeesters	70	20	10	100
Stichting wateropleidingen	35	10	5	50
Totaal bedrijfsleven	2.198	628	314	3.140
In euro's	€ 160.454	€ 45.844	€ 22.922	€ 229.220

Onderwijs	Regulier	Scale-up	PoVE	Totaal
Noorderpoort	20	20	10	50
Deltion College	32	32	16	80
HvHL	80	80	40	200
Hogeschool Utrecht lect Beroepsonderwijs	20	20	10	50
MBO Lifesciences	360	360	180	900
Friesland College	200	200	100	500
Aeres	200	200	100	500
ROC Kop van NH	40	40	20	100
Totaal onderwijs	952	952	476	2.380
In euro's	€ 69.496	€ 69.496	€ 34.748	€ 173.740

Totaal in euro's	€ 229.950	€ 115.340	€ 57.670	€ 402.960
Algemeen	160.454	45.844	22.922	229.220
Uitvoering	69.496	69.496	34.748	173.740

Bijlage 3: Totaaloverzicht bedrijfstrainingen en (onderwijs) modules 2022 spoor Regulier

Bedrijfstraining	Initiatiefnemer	In samenwerking met
Opleiding PCPT 2021	Vitens	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Opleiding basisdeel / onboarding	Vitens	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Verdiepingsdeel	Vitens	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Verrijkingsdeel	Vitens	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Voltooien BOP Wateropleidingen	Vitens	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Veiligheidsstraining Chemicaliën	Vitens	MBO Life Sciences
NEN 3140 Traject VP	Vitens	MBO Life Sciences
Basisopleiding Elektrotechniek	Vitens	MBO Life Sciences
Analist van de Toekomst	Vitens / WLN	MBO Life Sciences
Thuisduinen	MBO Life Sciences	ROC Kop (VONK)
Milieu Advies Bureau	MBO Life Sciences	MBO Life Sciences
Waterkwantiteit	Wetterskip Fryslân	MBO Life Sciences
Makathon watermanagement	Wetterskip Fryslân	MBO Life Sciences ROC Friese Poort
Makathon laboratorium	Divers	MBO Life Sciences
Dronepilot	Wetterskip Fryslân	MBO Life Sciences
Assetmanagement	Waterschap Noorderzijlvest	MBO Life Sciences
Beheer en onderhoud Watersystemen	Waterschap Noorderzijlvest	MBO Life Sciences Wetterskip Fryslân
Waterbeheer	WRIJ / Zuiderzeeland	MBO Life Sciences
Kansen		
Procestechniek / procescontrol	Oase	MBO Life Sciences & Stichting Wateropleidingen
Wateracademy ism ROC Kop (VONK)	MBO Life Sciences	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Projectweek water	MBO Life Sciences	CIV Water
Internationale projectwater	MBO Life Sciences	CIV Water
Internationale Hakathon	MBO Life Sciences	CIV Water
Vertaling beleid naar praktijk	Waterschap Noorderzijlvest	MBO Life Sciences
Ecologisch waterbeheer	Waterschap Noorderzijlvest	MBO Life Sciences
Procesautomatisering	Vitens	MBO Life Sciences
Opleidingstraject voor zij-instromers	Wetterskip Fryslân	CIV Water & MBO Life Sciences
Ontwikkelen kansen young talent/net afgestudeerden	Wetterskip Fryslân	CIV Water

Founding Partners

Bedrijvenpartners

Partnerscholen

